

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра соціології та соціальної роботи**

ЗАТВЕРДЖУЮ

~~Декан факультету~~

суспільних наук

Остапець Ю.О.

«30»

червня

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**НАВЧАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
В УКРАЇНІ І ЗА РУБЕЖЕМ**

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	23 Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Освітня програма	Соціальна робота
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

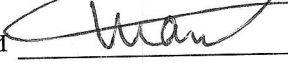
Ужгород 2023

Робоча програма навчальної дисципліни **«Навчання теорії та практики соціальної роботи в Україні і за рубежом»** для здобувачів вищої освіти галузі знань **23 Соціальна робота спеціальності 231 Соціальна робота освітньої програми «Соціальна робота»**.

Розробники: Бартош Олена Павлівна, професор, кандидат педагогічних наук, професор кафедри соціології та соціальної роботи

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **соціології та соціальної роботи**

протокол № 12 від «29» червня 2023 р.

Завідувач кафедри Федір ШАНДОР

Схвалено науково-методичною комісією **факультету суспільних наук**

протокол № 8 від «29» червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії Олена ПОПАДИЧ

© Бартош О.П., 2023 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання:	2	2
аудиторних – 2	Лекції:	
самостійної роботи студента – 4.6	22	8
	Практичні (семінарські):	
	20	6
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	78	106

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни «**Навчання теорії та практики соціальної роботи в Україні і за рубежом**» – формування знань про зарубіжний досвід соціальної роботи і соціально-педагогічної діяльності та провідні технології соціальної роботи з різними категоріям клієнтів.

Основні завдання дисципліни: показати основні моделі соціальної роботи в зарубіжних країнах; сформувати вміння ідентифікувати та аналізувати технології соціальної роботи в різних зарубіжних країнах.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК9. Навички міжособистісної взаємодії.

Загальні компетентності (З)

Професійний стандарт «Фахівець із соціальної роботи»:

З5. Здатність вчитися і бути навченим, до самоосвіти, постійного підвищення кваліфікації.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК1. Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи.

ФК2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення з урахуванням їх національно-культурного, гендерного, соціального статусу.

ФК3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

ФК4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

ФК5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

ФК11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.

ФК12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

ФК13. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.

Фахові компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)

Професійний стандарт «Фахівець із соціальної роботи»:

Л4. Здатність сприяти набуванню й удосконаленню фахівцями та нефахівцями спеціальних знань і навичок у сфері соціальної роботи.

3. ОЧКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Соціальна робота», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи, формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження	ПРН2
Застосовувати іноземні джерела при виконанні завдань науково-дослідної та прикладної діяльності, висловлюватися іноземною мовою, як усно, так і письмово	ПРН3
Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук	ПРН4
Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати раннє втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи	ПРН10
Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної	ПРН12
Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи	ПРН18

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Студенти демонструють уміння критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про зарубіжні практики соціальної роботи, формулювати висновки та рекомендації щодо впровадження кращих зарубіжних практик соціальної роботи в Україні	ПРН2
Студенти застосовують іноземні джерела при дослідженні зарубіжної практики соціальної роботи	ПРН3
Студенти демонструють глибинне знання та системне розуміння основних концепцій соціальної роботи за рубежом, особливостей систем соціального забезпечення населення в зарубіжних країнах	ПРН4
Студенти підготовлені аналізувати: соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати раннє втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи; особливості соціальної роботи з різними категоріями клієнтів в зарубіжних країнах; види соціальних установ і соціальних послуг за рубежом; досвід недержавних, некомерційних та інших соціальних установ за рубежом	ПРН10
Оцінювати демонструють: розуміння соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства; вміння давати об'єктивну оцінку соціальній політиці та обґрунтовувати альтернативні її варіанти; вміння аналізувати способи, методи, технології соціального захисту населення, які позитивно зарекомендували себе в зарубіжній практиці	ПРН12
Студенти демонструють позитивне ставлення до власної професії, власний погляд і оцінку ідей, концепцій соціальної роботи, а також практичних проблем соціальної освіти в різних країнах світу	ПРН18

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Залік, тестування; доповіді-повідомлення; підготовка презентацій результатів виконаної індивідуальної роботи.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: доповідь на практичному занятті, самостійна робота (аналіз кейсів із зарубіжної практики соціальної роботи, перегляд відео,

що висвітлюють питання практики соціальної роботи за рубежом), створення презентацій, розв'язування тестів.

Знання, вміння та навички студентів оцінюються через визначення критерії виконання завдань. Кількісна оцінка певного поточного контролю за конкретним видом навчального заняття визначається як сума балів за окремі види навчальної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами поточного контролю протягом одного модуля – 50.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота, передбачає тестування. Максимальна оцінка за модульну контрольну роботу – 50 балів.

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ», затвердженого наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 61/01-0 від 24.12.2020 р., підсумкова оцінка за модуль складається із суми балів за поточне оцінювання і результату модульної контрольної роботи (максимальна оцінка – 100 балів). Його результат є одночасно підсумковою модульною оцінкою.

У випадку, коли структура робочої програми передбачає більше ніж один модуль, результат підсумкової модульної оцінки визначається як середнє арифметичне значення усіх модулів.

Студент, який за результатами підсумкової модульної оцінки отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до проведення підсумкового семестрового контролю покращити цю оцінку принаймні до показника FX (≥ 35 балів). У протилежному випадку студент не допускається до підсумкового семестрового контролю.

Якщо підсумкова модульна оцінка становить не менше 60 балів, то за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова (семестрова) і виставлена у відомість обліку успішності та залікову книжку в день оголошення результатів. За бажання підвищити рейтинг студент складає залік в усній формі.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота			ІНДЗ	Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	35	50	100
5 (5 практ)	5 (5 практ)	5 (5 практ)			

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота			ІНДЗ	Модульна контрольна робота	Сума
T4	T5	T6	35	50	100
5 (5 практ)	5 (5 практ)	5 (5 практ)			

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Доповідь на практичному занятті. Підготовка і демонстрація презентації на визначену тему	3	15	3	15
Індивідуальна робота	1	35	1	35
Підсумковий модульний контроль	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання активності на практичному занятті

Виступ на практичному занятті – 3 бали. Критерії оцінювання включають: 1) повноту і правильність відповіді; 2) міру усвідомленості, розуміння вивченого матеріалу; 3) володіння професійною лексикою; 4) здатність формулювати чіткі і змістовні висновки.

Доповнення на практичному занятті – 2 бали. Критерії оцінювання включають: вміння слухати попередні виступи і не повторювати сказане раніше; вміння систематизувати, узагальнювати, робити висновки; критичність; посилення на рекомендовані та самостійно підібрані джерела.

Загальна активність студента на практичному занятті – 1 бал. Критерії оцінювання включають: вагомість, логічність і коректність поставлених запитань, зауважень, коментарів, пропозицій і т.ін.; уважність, дисциплінованість; участь в дискусіях.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульний контроль передбачає виконання 50 стандартизованих тестів. Загальна оцінка розраховується як сума оцінок: 1 бал за кожен правильну відповідь.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) – заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;

- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;

- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, B) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;

- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;

- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, C) – заслуговує студент, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає з певною кількістю помилок;

- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;

- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;

- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;

- допускає помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Академічна доброчесність: Політика щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності з урахуванням норм «Положення про академічну доброчесність в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (затверджене вченою радою університету від 23.02.2017 р., протокол № 3).

Правила перезарахування кредитів у випадку мобільності: Політика щодо перезарахування кредитів ЄКТС у випадку мобільності формується з урахуванням норм «Положення про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (затверджене вченою радою університету від 30.05.2019 р., протокол № 6).

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті: Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, формується з урахуванням норм «Положення про порядок визнання в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих протягом неформальної та/або інформальної освіти (затверджене вченою радою університету від 18.12.2023 р., протокол № 11).

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Тема 1. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з сім'ями, які мають дітей. Особливості інституційної опіки дітей в країнах ЄС. Послуги по наданню допомоги родині у вихованні та догляду за дітьми (Контактна модель роботи з сім'єю у Швеції. Мостова родина як форма облаштування дітей в Великій Британії).

Тема 2. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з дітьми. Особливості соціальної роботи з дітьми, зокрема, особливості інституційної опіки дітей в країнах ЄС. Сучасні зарубіжні технології соціальної та соціально-педагогічної роботи з дітьми і підлітками групи ризику в країнах Західної Європи і США.

Тема 3. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з людьми похилого віку. Особливості соціально-педагогічної роботи з людьми похилого віку в країнах Західної Європи і США: моделі і технології соціально-педагогічної роботи; види соціального обслуговування і соціальних послуг; загальні принципи соціально-педагогічної роботи; організація дозвілля.

Модуль 2.

Тема 4. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з безробітними. Особливості соціально-педагогічної роботи з безробітними в країнах Західної Європи і США: технології соціально-педагогічної роботи з безробітними; моделі фінансової допомоги безробітним; розробка заходів, спрямованих на забезпечення професійної підготовки й перенавчання осіб, що стали безробітними; створення нових робочих місць; діяльність центрів професійної освіти.

Тема 5. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з особами з інвалідністю. Особливості соціально-педагогічної роботи з особами з інвалідністю в країнах Західної Європи і США: моделі і програми соціально-педагогічної роботи; упровадження технологій; види і напрями соціальної роботи з особами з інвалідністю; досвід діяльності установ, служб і організацій.

Тема 6. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з мігрантами. Особливості соціально-педагогічної роботи з мігрантами в країнах Західної Європи і США: моделі і програми соціально-педагогічної роботи; упровадження технологій, проектів для мігрантів; види і напрями соціальної роботи з мігрантами; досвід діяльності установ, служб і організацій.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: <i>денна</i>					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Модуль 1						
Тема 1. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з сім'ями, які мають дітей	19	2	4			13
Тема 2. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з дітьми	19	2	2			15

Тема 3. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з людьми похилого віку	20	4	4			12
Модульна контрольна робота	2	2	0			0
Разом за модуль	60	10	10			40
Модуль 2						
Тема 4. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з безробітними	19	2	2			15
Тема 5. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з особами з інвалідністю	19	4	4			11
Тема 6. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з мігрантами	20	4	4			12
Модульна контрольна робота	2	2	0			0
Разом за модуль	60	12	10			38
Разом за семестр	120	22	20			78

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: <i>заочна</i>					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Тема 1. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з сім'ями, які мають дітей	19	2	1			16
Тема 2. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з дітьми	19	1	1			17
Тема 3. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з людьми похилого віку	20	1	1			18
Тема 4. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з безробітними	19	1	1			17
Тема 5. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з особами з інвалідністю	19	1	1			17
Тема 6. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з мігрантами	20	2	1			17
Модульна контрольна робота	4	0	0			4
Разом за семестр	120	8	6			106

5.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з сім'ями, які мають дітей	4	1
2	Тема 2. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з дітьми	2	1
3	Тема 3. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з людьми похилого віку	4	1
4	Тема 4. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з безробітними	2	1
5	Тема 5. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з особами з інвалідністю	4	1
6	Тема 6. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з мігрантами	4	1
Разом		20	6

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з сім'ями, які мають дітей	13	16
2	Тема 2. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з дітьми	15	17
3	Тема 3. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з людьми похилого віку	12	18
4	Тема 4. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з безробітними	15	17
5	Тема 5. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з особами з інвалідністю	11	17
6	Тема 6. Моделі та технології соціально-педагогічної роботи з мігрантами	12	17
	Модульна контрольна робота	0	4
Разом		78	106

5.5. Індивідуальне завдання

Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання (ІНДЗ) виконується під час самостійної роботи і сприяє більш поглибленому вивченню теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використовувати знання для вирішення відповідних практичних завдань.

№ з/п	Назва теми
1	Проаналізуйте найбільш поширені моделі соціальної роботи в зарубіжних країнах. Яку з них, на вашу думку, було б доцільно впровадити у нашій країні з огляду на процес євроінтеграції України?

2	Прокоментуйте, чи достатньою є кількість моделей соціальної роботи в зарубіжних країнах? Чи доцільно було б розробити нову, що стала б ідеологічним удосконаленням існуючих моделей у XXI столітті?
3	Прокоментуйте, чи актуальною є така політика держави, коли вона забезпечує всі наявні елементи соціального забезпечення свого населення та піклується про добробут своїх громадян? Чи така політика, навпаки, може заважати самостійному розвитку людини та її прагненню до кращого?
4	Схарактеризуйте всі наявні моделі соціальної роботи в зарубіжних країнах, які існують у наш час.
5	Схарактеризуйте сучасну британську соціальну службу.
6	Схарактеризуйте професійну підготовку соціальних працівників у Великій Британії.
7	Схарактеризуйте типи навчальних програм в школах соціальної роботи в Німеччині.
8	Схарактеризуйте основний принцип, що покладений в основу підготовки соціальних працівників у Великій Британії.
9	Схарактеризуйте основні форми соціальної роботи в Німеччині.
10	Назвіть основні форми соціальної роботи і соціальної педагогіки в сучасній Німеччині.

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

В умовах використання формату онлайн-навчання (дистанційного навчання) із застосуванням мережі Google Meet названі засоби, методи та форми визначаються за домовленістю зі здобувачами і в залежності від зручного виду взаємодії, застосовуються з допомогою існуючих функцій групових чатів та відеоконференцій.

Для ефективного засвоєння тематики є можливість демонстрації необхідних матеріалів на робочому столі комп'ютерного технічного засобу під час занять і семінарів. Зокрема, у разі потреби, під час онлайн-заняття можна надати доступ до свого екрану, щоб показати презентації або іншу тематичну інформацію на робочому столі.

Планування лекційних і практичних (семінарських) занять, модульних контрольних робіт, звітування за індивідуальну та іншу передбачену програмою роботу зі студентами, а також підсумкова перевірка знань у формі іспиту (заліку) здійснюється заздалегідь за допомогою прив'язки до Google-календаря. Синхронізація запланованих заходів виконується автоматично на всіх зручних для їх проведення пристроях.

Технічні засоби: комп'ютер, мультимедійний проектор.

Засоби Microsoft Office: Microsoft Office Word (текстовий редактор); Microsoft Office PowerPoint (програма підготовки презентацій).

Платформа електронного навчання Moodle.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Актуальні питання соціології і соціальної роботи та професійної підготовки фахівців: монографія / За заг. ред. І.В.Козубовської, Ф.Ф.Шандора. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2016. 312 с.
2. Бартош О.П. Загальна характеристика підготовки соціальних працівників у Великій Британії. Актуальні питання соціології і соціальної роботи та професійної підготовки фахівців: монографія / За заг. ред. І.В.Козубовської, Ф.Ф.Шандора. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2016. С.23-52.
3. Бартош О.П. Підготовка соціальних працівників у навчальних закладах вищої освіти Великої Британії до роботи з дітьми, схильними до девіантної поведінки. Теорія та практика профілактичної роботи з дітьми, схильними до девіантної поведінки: український і міжнародний досвід: монографія / О. Янкович, О. Кікінежді, І. Козубовська, В. Поліщук, Г. Радчук та ін. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2018. С.263–284
4. Бартош О., Досін А., Козубовська І., Козубовський Р. Сучасна система профілактики девіантної поведінки неповнолітніх у Великій Британії: монографія. Ужгород: УЖНУ, 2007. 220 с.
5. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери. 2-ге видання / за заг. ред. проф. І.Д.Зверєвої. Київ, Сімферополь: Універсум, 2013. 536 с.
6. Євтух М.Б., Носко М.О., Грищенко С.В. Соціальна робота в зарубіжних країнах: навчальний посібник. Київ: СПД Чалчинська Н.В., 2016. 169 с.
7. Козубовська І., Бартош О., Бабинець М., Досін А., Шпеник С. Превентивна діяльність соціальних служб Великої Британії з неповнолітніми, схильними до девіантної поведінки: монографія. Ужгород: Шарк, 2010. 260 с.
8. Козубовська І.В., Бартош О.П., Козубовський Р.В., Шпеник С.З. Зарубіжний досвід соціальної роботи з дітьми групи ризику і професійної підготовки фахівців: монографія. Ужгород: АУТДОР-ШАРК, 2016. 136 с.
9. Кубицький С.О. Історія соціальної роботи в зарубіжних країнах: навчальний посібник. Київ: ДАКККіМ, 2009. 228 с.
10. Кубицький С.О. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах: навчальний посібник. Київ: Міленіум, 2015. 300 с.
11. Поліщук В.А., Бартош–Пічкара О.П., Горішна Н.М., Лещук Г.В., Пришляк О.Ю. Соціальна робота: підручник. Тернопіль: ТВПК «ЗБРУЧ, 2010. 330 с.
12. Bartosh O. Expanding the categorical understanding of children at-risk in the Ukrainian and foreign scientific literature. Development trends in pedagogical and psychological sciences: the experience of countries of Eastern Europe and prospects of Ukraine: monograph / edited by authors. 1st ed. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2018. P.68–91.
13. Bartosh O., Katsora O., Novosad K., Palagusynets R., Shumytska H. Training of child welfare social workers: American, British, and Ukrainian approaches. Amazonia Investiga. 2023. Vol. 12 (62). P.273–281.
14. Poliszczuk W., Horiszna N., Bartosz-Piczkar O., Pryszykiak O. Praca socjalna. Niepubliczna Placowka Kształcenia Ustawicznego Siemianowicki Osrodek Szkoleniowy: Siemianowice Slaskie, 2011. 273 s.

Допоміжна література

1. Байбакова О.О. Історичні аспекти соціальної роботи і підготовки фахівців у США. Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Серія: Психолого-педагогічні науки. 2016. № 1. С.235–239.
2. Кулікова А.Є. Підготовка соціальних працівників до роботи з дітьми та молоддю у вищих навчальних закладах Швеції: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.05 / Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Луганськ, 2009. 20 с
3. Палагнюк Ю. Особливості розвитку соціальних послуг у системі соціальної політики Німеччини. Теорія та практика держ. управл. і місц. самовряд. https://www.researchgate.net/publication/338954805_Osoblivosti_rozvitku_socialnih_poslug_u_sistemi_socialnoi_politiki_Nimeccini
4. Палагнюк Ю.В. Соціальна робота в зарубіжних країнах. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2016. 68 с.
5. Поліщук В.А. Професійна підготовка фахівців для соціальної сфери: зарубіжний досвід: посібник. Тернопіль: Богдан, 2003. 184 с.
6. Попович Г.М. Соціальна робота в Україні і за кордоном: навчально-методичний посібник. Ужгород: Гражда, 2000. 134 с.
7. Рябова Ю.М. Підготовка майбутніх соціальних працівників до міжнародної професійної діяльності. Наукові праці: наук.-метод. журн. Т.215. Педагогіка. 2013. Вип. 203. С.114–117.

Методична література

1. Бартош О.П. Навчання теорії і практики соціальної роботи в Україні і за рубежом: методичні рекомендації до курсу. Ужгород: УжНУ, 2021. 34 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <https://www.bls.gov/ooh/community-and-social-service/social-workers.htm>
2. <https://socialwork.buffalo.edu/admissions/is-social-work-right-career-for-me/what-is-social-work.html>
3. <https://www.socialworkengland.org.uk>
4. <https://www.healthcareers.nhs.uk/explore-roles/wider-healthcare-team/roles-wider-healthcare-team/clinical-support-staff/social-worker>